

Crna Gora
AGENCIJA ZA AUDIOVIZUELNE MEDIJSKE USLUGE

Broj: 02-041/25-282/1
Podgorica, 10.03.2025. godine

REAGOVANJE AMU NA IZVJEŠTAVANJE PORTALA RTCG

Agencija za audiovizuelne medijske usluge (AMU) izražava zabrinutost povodom tendenciozne i činjenično neutemeljene analize portala RTCG, objavljene u tekstovima od 8. marta pod naslovom „Medijska koncentracija u Crnoj Gori: Ignorisanje standarda i neadekvatne reakcije“ (koji je prenijela TVCG 1 u Dnevniku 2), 9. marta „Medijska koncentracija: Država ćuti, kapital dominira, standardi na čekanju“ i 10. marta „Međunarodni izvještaji o medijskoj koncentraciji: Upitna efektivnost“. Utisak je da je cilj predstavljanje Agencije kao regulatora koji povlađuje interesima komercijalnih emitera, putem, kako se ističe „nedozvoljene“ medijske koncentracije kada su u pitanju emiteri koji posluju u okviru United grupe.

Javni medijski servis Crne Gore ima pravo na svoje tumačenje Zakona, međutim, kada o tome izvještava, morao bi se držati činjenica i onoga što je precizirano u Zakonu o audiovizuelnim medijskim uslugama. Agencija za audiovizuelne medijske usluge nezavisni je regulatorni organ koji se u svom djelovanju čvrsto pridržava slova i duha zakona. Oko toga gotovo da nema dilema u Crnoj Gori, što je prepoznato i u posljednjem godišnjem Izvještaju Evropske komisije za Crnu Goru.

Stavljanje izjava međunarodnih eksperata u kontekst želje da se Agencija prikaže kao organ koji navodno postupi nezakonito, kao i citiranje djelova izvještaja iz perioda od prije osam ili deset godina – u kojima nema ničeg spornog, naprotiv – ali koji se ubacuju u već pomenuti kontekst - neprimjereno je. Ipak, to jeste dio slobode izvještavanja na koju svaki novinar ima pravo, uz obavezu vođenja računa o dužnoj novinarskoj pažnji, kao što i Agencija ima pravo da reaguje kada primijeti da takvo izvještavanje nema nikakvo činjenično utemeljenje. Posebna zabrinutost dolazi zbog okolnosti da je riječ o nacionalnom javnom emiteru, te da bi činjenice i visoki novinarski standardi trebali da budu podrazumijevani.

Napomene radi, Agencija je bezrezervno i bez odlaganja odgovorila na više upita novinara portala RTCG u periodu od jula 2024. do marta 2025. godine, pa shodno tome nije zgoreg ponoviti, ne bilo kakvo tumačenje Zakona - već onoga što u njemu zaista piše.

Ponavljamo stav Agencije, koji, nažalost, nije potpuno prenijet u objavljenom serijalu tekstova. U konkretnim slučajevima o kojima piše portal RTCG, medijska koncentracija postoji, ali ne spada u kategoriju nedozvoljenih medijskih koncentracija, u skladu sa Zakonom o audiovizuelnim medijskim uslugama.

Važeći Zakon o audiovizuelnim medijskim (AVM) uslugama donekle se razlikuje od ranijeg Zakona o elektronskim medijima. Ipak, sadrži gotovo identičnu odredbu (član 133 Zakona o elektronskim medijima i član 136 stav 1 Zakona o AVM uslugama), koja se odnosi na poseban slučaj nedozvoljene medijske koncentracije. **Ova odredba prepoznaje ograničenje za fizičko, ali ne i za pravno lice koje je osnivač emitera, u smislu njegovog učešća u osnovnom kapitalu drugog emitera preko utvrđene visine osnovnog kapitala.**

Agencija je vrlo konkretno odgovorila na pitanje novinara: „Gdje se prepoznaje ograničenje za fizičko, ali ne i pravno lice? Da li ste sasvim sigurni da je takvo tumačenje zakona ispravno?“ citirajući član 137 Zakona:

„U novom Zakonu o audiovizuelnim medijskim uslugama jeste predefinisani raniji član Zakona o elektronskim medijima, sadašnji član 137, prema kojem se smatra da nedozvoljena medijska koncentracija postoji i kada, u slučajevima iz člana 136 ovog zakona, u osnovnom kapitalu drugog emitera, osnivača dnevnog štampanog medija ili internetske publikacije, preko utvrđene visine osnovnog kapitala, **učestvuje fizičko lice koje je osnivač emitera ili lica koja su njegovi srodnici do drugog stepena srodstva u pravoj liniji, ili lice koje je njegov bračni, vanbračni supružnik i životni partner lica istog pola.**“

Odredbes Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama više su nego jasne. Na Agenciji je da Zakon dosljedno primjenjuje – što i činimo. Sa druge strane, na problem nedovoljne zakonske uređenosti medijskog vlasništva u Crnoj Gori, Agencija ukazuje u kontinuitetu. Ovo može dokazati i jednostavna Google pretraga, a kamoli istraživački napor kakav je RTCG uložila u ovu analizu.

Agencija za audiovizuelne medijske usluge čvrsto vjeruje da je transparentnost vlasništva nad medijima ključna za medijski pluralizam i konkurentno medijsko tržište, te aktivno radi na omogućavanju pristupa podacima o vlasništvu koje je prikupila svim zainteresovanim stranama na najpristupačniji i najtransparentniji način. U saradnji sa Savjetom Evrope, kroz projekat „Zaštita slobode izražavanja i medija u Crnoj Gori“, Agencija je dobila ekspertsku pomoć u ovoj oblasti u formi studije sa preporukama pod nazivom „Vlasništvo medija i pravila o transparentnosti vlasništva: Evropski standardi i dobre prakse u EU i na Zapadnom Balkanu“. Svrha ove studije je da pomogne Agenciji, kao i javnim i privatnim emiterima, u usklađivanju njihovog rada sa domaćim zakonodavstvom, evropskim i drugim relevantnim međunarodnim standardima, posebno Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i praksom Evropskog suda za ljudska prava. Pored toga, ovaj dokument pruža preporuke za izmjene zakonodavnog okvira u Crnoj Gori u vezi sa vlasništvom nad medijima, medijskom koncentracijom i transparentnošću vlasništva medija, u skladu sa najboljom evropskom praksom i standardima.

Agencija sprovodi Zakon podjednako prema svim emiterima, bilo da su komercijalni ili javni, te stoga vjerujemo da je ovaj serijal tekstova zapravo kritika zakonskih akata, a ne same Agencije koja taj Zakon dosljedno primjenjuje.

Agencija će ostati aktivna u obezbjeđivanju punog pristupa svim dostupnim informacijama o vlasništvu nad medijima, kroz razvoj digitalnih online alata, kako bi osigurala transparentnost u sektoru audiovizuelnih medijskih usluga i omogućila informisano konzumiranje audiovizuelnog medijskog sadržaja od strane gledalaca i slušalaca.

Agencija za audiovizuelne medijske usluge (AMU)